

Regionalt miljøprogram (RMP)
for Innlandet 2019-2022

- Jordbrukstiltak for vannmiljøet i ny RMP

Årsmøte for Vassdragsforbundet for
Mjøsa med tilløpselver

25. Mars 2019, Honne

Thomas Smeby

Fylkesmannen i Innlandet

§§§§§§§§

Ny forskrift for tilskudd til regionale miljøtiltak i jordbruket for Innlandet **- på høring nå, høringsfrist 31.mars**

- En del sentrale føringer for tiltak og fordeling av midler.
- Må følge forskriftsmal i instruks → setter en del begrensninger
- Forskrift vedtas i løpet av april
- Tiltakene omsøkes ved å tegne inn i kart i elektronisk søknad (eStil).
- Søknadsfrist: **15. oktober**

Budsjett og fordeling RMP Innlandet:		
Forbruk per miljøtema		%
Kulturlandskap	29 800 000	26,7
Biologisk mangfold	5 400 000	4,8
Kulturminner og kulturmiljøer	23 750 000	21,2
Avrenning til vann	29 600 000	26,5
Utslipp til luft	21 160 000	18,9
Plantevern	1 000 000	0,9
Miljøavtale	1 000 000	0,9
Sum	111 710 000	

Kulturlandskap og biologisk mangfold

Kulturlandskap	Ivareta det tradisjonelle kulturlandskapet ut over det en oppnår gjennom de nasjonale ordningene.	Drift av bratt areal
		Drift av beitelag
		Beiting av verdifulle jordbrukslandskap i innmark
Biologisk mangfold	Ivareta ulike utvalgte naturtyper og biologisk verdifulle arealer i jordbruket.	Slått av slåttemyr og slåttemark
		Beite av biologisk verdifulle arealer
		Skjøtsel av trua naturtyper
		Soner for pollinerende insekter
Kulturminner og kulturmiljøer	Ivareta og synliggjøre spor i landskapet etter tidligere tiders jordbruksdrift og bosetting, slik som gravminner og rydningsrøyser, samt å bidra til å opprettholde tradisjonelle driftsformer som seterdrift.	Drift av seter
		Skjøtsel av automatisk fredete kulturminner
		Skjøtsel av enkeltstående automatisk fredete kulturminner
		Skjøtsel av kulturhistoriske områder
Friluftsliv	Ivareta allmennhetens tilgang til jordbrukets kulturlandskap	Det er ikke foreslått noen ordninger spesifikt for friluftsliv og tilgjengelighet i regionalt miljøprogram, men følgende ordninger kan bidra til å nå målene: Tilskudd til grasdekte vannveier og grasstriper i åker, grasdekte kantsoner i åker samt ingen jordarbeiding om høsten.

Forurensning og klima

Avrenning til vann	Redusere avrenning av næringsstoffer og partikler til vassdrag og kyst. Tiltakene er viktig for å oppnå målene etter vannforskriften.	Ingen jordarbeiding om høsten
		Fangvekst som underkultur
		Fangvekst sådd etter høsting
		Grasdekt vannvei og grasstriper i åker
		Grasdekt kantsone i åker
		Fangdam
Utslipp til luft	Stimulere til gjødslingsmetoder som gir redusert utslipp av ammoniakk og lystgass.	Spredning av husdyrgjødsel om våren eller i vekstsesongen
		Nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel
		Spredning av husdyrgjødsel med rask nedmoldning
		Spredning av husdyrgjødsel med tilførselsslange
Plantevern	Stimulere til bruk av andre metoder enn bruk av kjemiske plantevernmidler.	Ugrasharving i åker
		Ugrasbekjempelse i radkulturer
Miljøavtale	Stimulere til at foretak gjennomfører flere miljøtiltak som i kombinasjon gir større miljøgevinst enn enkelttiltak	Miljøavtale for nedslagsfeltet til vassdraget Fortenbekken/Askjumelva i Gran på Hadeland, samt Stavsjøen i Ringsaker for å sikre et bedre vannmiljø i kalksjøene

Miljøtema avrenning til vann

Prioritering av områder (for høyere tilskudd til noen av tiltakene):

- Fulldyrka jord i nedbørsfelt i henhold til nasjonal hydrografisk inndelingen av vassdrag (jf. REGINE-felt i henhold til NVEs inndeling av vassdrag) med vannforekomster som i Vann-Nett er både:
 - karakterisert med middels eller stor påvirkning fra diffus avrenning fra fulldyrka mark og
 - klassifisert til moderat eller dårligere tilstand for ett eller flere av følgende kvalitetselementer med hensyn til næringstilførsel (eutrofi):
 - planteplankton
 - påvekstalger
 - bunnfauna
 - næringstilstand
 - fosfortilstand

Andre områder:

- Arealer som ikke er prioriterte, jf. pkt. 1.1. over.

§ 14 Ingen jordarbeiding om høsten

Det kan gis tilskudd for arealer med korn, oljevekster, belgvekster, frøeng siste høstingsår, grønn gjødsling og grønnfôrvekster dersom arealet ikke jordarbeides om høsten. Arealet skal ikke jordarbeides før 1. mars året etter søknadsåret. Halmen på disse arealene skal ikke brennes.

Det gis tilskudd i arealer i prioriterte områder og andre områder, som definert i Vedlegg 1 pkt. 1.

Tiltaksklasse: erosjonsklasse 1-4.

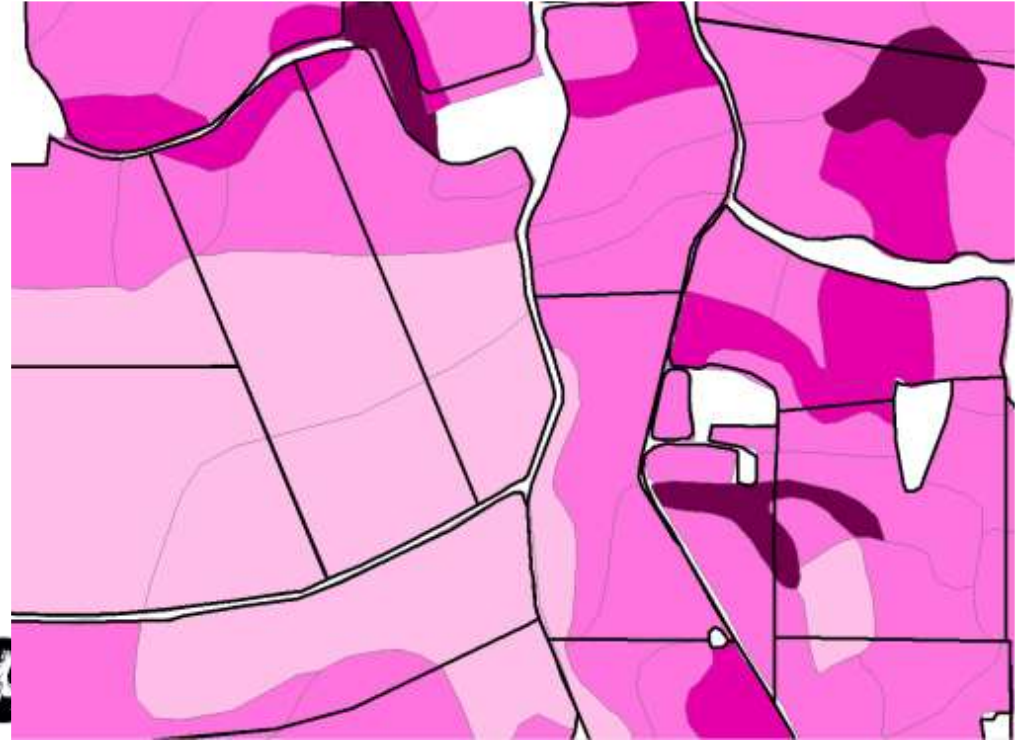
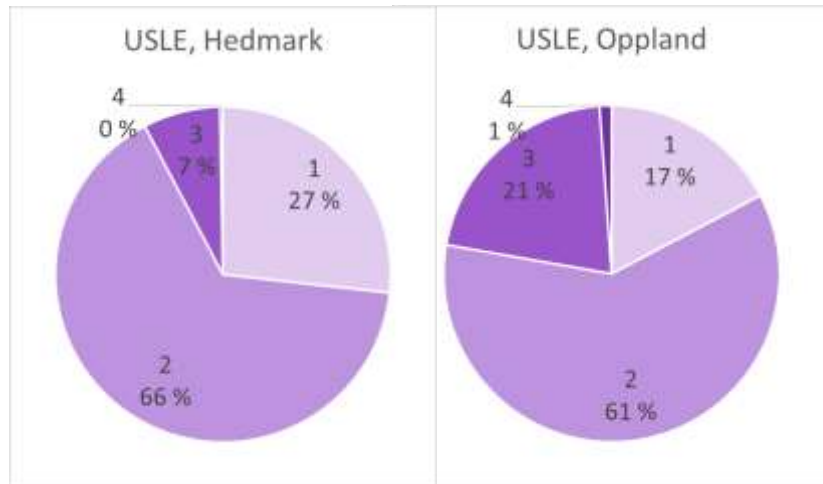
Tilskuddet utmåles per dekar.

2018	daa	%
Hedmark	161950	31 %
Oppland	82431	47 %

Erosjonsrisiko på jordbruksareal

Erosjonsrisiko-klasse	Kg jord/daa
1 – Lav	<50
2- Middel	50-200
3 – Høy	200-800
4 – Meget høy	>800

§ 15 Fangvekst som underkultur

Det kan gis tilskudd for fangvekster sådd sammen med korn, oljevekster og belgvekster. Tilskuddet kan gis for arealer som oppfyller vilkårene etter § 15 ingen jordarbeiding om høsten. Fangveksten skal være godt etablert om høsten, og skal ikke være hovedvekst året etter at den er sådd. Arealet skal ikke sprøytes med plantevernmidler eller gjødsles om høsten.

Det gis tilskudd i arealer i prioriterte områder og andre områder, som definert i Vedlegg 1 pkt. 1.

Tilskuddet utmåles per dekar.

- Nytt i begge fylker

Åsmund Langeland, Wikipedia

§ 16 Fangvekster sådd etter høsting

Det kan gis tilskudd for fangvekster sådd etter høsting av grønnsaker, poteter og rotvekster. Fangveksten skal være godt etablert om høsten, og skal ikke være hovedvekst året etter at den er sådd. Arealet skal ikke sprøytes med plantevernmidler og ikke gjødsles etter høsting av hovedveksten. Det kan tillates sprøyting i vekstsesongen mot floghavre, hønsehirse og svartstøtvier. Arealet skal ikke jordarbeides før 1. mars året etter søknadsåret.

Det gis tilskudd i arealer i prioriterte områder og andre områder, som definert i Vedlegg 1 pkt. 1.

Tilskuddet utmåles per dekar.

Ny i Hedmark

- 522 daa i Oppland i 2018

§ 17 Grasdekte vannveier og grasstriper i åker

Det kan gis tilskudd for flerårig grasdekke i dråg på åkerarealer. Grasdekket skal ha en bredde på minimum seks meter. Vekstene skal være godt etablert om høsten i søknadsåret

Tilskudd kan også gis for grasdekke på tvers av fallet i lange hellinger. Grasdekket skal ha en bredde på minimum to meter.

Ved fornying skal jordarbeiding og såing skje mellom 1. mars og 1. juli.

Det gis tilskudd i arealer i prioriterte områder og andre områder, som definert i Vedlegg 1 pkt. 1.

Tiltaksklasser: korn, potet/grønnsaker.

Tilskuddet utmåles per meter.

2018	Meter vannvei/vegetasjonssoner
Hedmark	91 522
Oppland	43 264

NIBIO

Fylkesmannen i Innlandet

§ 18 Grasdekt kantsone i åker

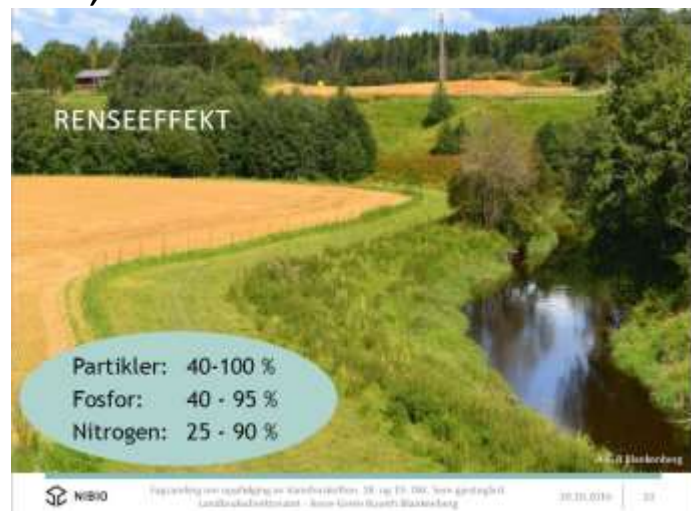
Det kan gis tilskudd for flerårig grasdekke langs kanten mot vassdrag på åkerareal.

Sonen det gis tilskudd for skal ha en bredde på minimum åtte meter, målt fra vassdragets normalvannstand, der minst seks meter ligger på fulldyrka areal. Vekstene skal være godt etablert om høsten i søknadsåret. Arealene skal ikke gjødsles eller sprøytes, og skal slås, beites eller pusses i søknadsåret. Ved fornying skal jordarbeiding og såing skje mellom 1. mars og 1. juli.

Det gis tilskudd i arealer i prioriterte områder og andre områder, som definert i Vedlegg 1 pkt. 1.

Tiltaksklasser: korn, potet/grønnsaker.

Tilskuddet utmåles per meter.

§ 19 Fangdam

- Det kan gis tilskudd for fangdam som er etablert på eller i tilknytning til jordbruksareal. Fangdammen skal ha tilfredsstillende renseffekt.
- Tilskuddet utmåles per dekar.

Miljøtema utslipp til luft

- Miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel
- Er regnet som klimatiltak (utslipp til luft)
- Tiltakene kan bidra til redusert avrenning siden mer av husdyrgjødsel spres i vekstsesongen.
- Tiltak:
 - Rask nedmolding innen 2 timer
 - Nedfelling/nedlegging
 - Kun spredning i vekstsesongen
- Tilskudd pr daa

§ 26 Miljøavtale

Det kan gis tilskudd pr daa til foretak som gjennomfører en kombinasjon av tiltak for styrket miljøinnsats. Det skal inngås avtale med kommunen.

Det kan gis tilskudd i følgende områder med naturtypen kalksjøer: nedbørfeltet til Askjuntjern og nedbørfeltet til Glorudtjern i Gran kommune og nedbørfeltet til Stavsjøen i Ringsaker kommune.

Det kan gis tilskudd til miljøavtale der det ikke jordarbeides om høsten (100 %) - og gjennomfører minst to av følgende tiltak:

- *Vegetasjonssoner, på areal med åpenåker.*
- *Fangvekster, på minimum 50 % av arealet*
- *Miljøvennlig spredning av all husdyrgjødsel.*

I tillegg må følgende vilkår være oppfylt:

- *Foretaket skal ikke gjødsle over norm*
- *Beitedyr skal holdes borte fra direkte kontakt med vassdrag i nedbørsfeltet i en avstand på minimum 2 meter*
- *Husdyrgjødsel som lagres på bakken skal spres førstkommende vekstsesong*
- *Lagerplass for husdyrgjødsel på bakken skal kartfestes i avtalen.*

